

SANG
AMO
arcelona
ERN
RS
1,664
lona
UES
JESTA IM-
DUES DE
la vi-
dues,
ll men-
s
li, 9

SUSCRIPCIÓ
Barcelona. Una pesseta al mes
Espanya... 4'50 pessetes al trimestre
Extranjer. 9'00 id.
Pagant per any, una pesseta de rebuena

EL POBLE: CATALA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER DE SANT PAU, 6, PRINCIPAL
IMPRENTA
CARRER DE FORTY, 2, 2ª TERRA
TELÈFON
REDACCIÓ, 723 - IMPRENTA, 2.298

ANY X.-NUM. 3.096

BARCELONA, DIMECRES 5 DE SETEMBRE DE 1913

UN NÚMERO, 5 CENTIMS

EL SIGLO

GRANS MAGATZEMS

Gran varietat en articles per a
SPORT
Raquetes Staub, Slazengers i Bussey
Pilotes per a Tennis i Foot-ball
Patins MATADOR

Complet
assortit en **Articles per a caçador**
a preus sumament reduïts

Trajos, Berrets, Zalacots, Sarrons, Cananes, Po-
laines, Espardenyes, Fiambreres, Ampolles
«Thermos», etc., etc.

Ocasio: Teixit fi, classe superior,
extensa col·lecció de di-
buixos per a vestits i da-
vantals, ample 70 cms.;
el metre a pessetes. . . 0'50

BATISTA estampada assortit en co-
lors i dibuixos; el metre a pessetes 0'25
BATISTA estampada, amb llistes de
sedalina; el metre a pessetes. . . 0'50

Desfent una mentida

Entre les grans mentides convencionals de la política catalana hi ha la d'aquella germanifol amor que, segons diuen, ens portem els catalans i els espanyols. Si hem d'escollir als apòstols de l'espanyolisme — i a l'home a alguns pseudo-apòstols del catalanisme — existeix una força i una sinceritat estimada entre el nostre poble i els demés pobles hispànics. Tant sols quatre boigs d'aquí baix i quatre ximplers d'allà dalt intenten pertorbar i indultament amb les seves exageracions i estridències aquesta harmonia natural, a quèixa estimació mútua.

Això se diu. Hem sentit aquesta cançó deu mil vegades. Cada dia l'escollim. I a l'escollir-la, ens sentim sempre interiorment revoltats.

Perquè aguantar aquesta mentida? Perquè no tenir el valor de parlar clarament i de reconèixer la veritat que esclata davant els ulls de tothom que veu? Mirar-la? I la veritat és que, per part de la gent no catalana d'Espanya, se sent una antipatia pregonera envers Catalunya. La gran majoria d'aquesta gent no's pot veure ni parir.

Per a arribar a aquesta conclusió no cal cap estudi sociològic. En l'experiència pròpia, en el petit món que rodeja a cadascú, trobarem proves sobrades que la confirmen. En la tertúlia del cafè, en la taula de les dispeses o de les fondes, en les converses quotidianes, en les relacions familiars, en la finestra de les vifines, pel carrer o pel tramvia, veiem a cada pas el tipus del foraster anticatalà, que sent un odi instintiu als catalans i a les coses catalanes, que s'infla i petja de ràbia davant de la nostra llengua, o del nostre caràcter, o de les nostres reivindicacions.

Sols una mínima part dels fets que això demostren arriben a fer-se públics. En la major part dels casos se tracta de fets o de paraules particulars, personals. Però, així i tot, ben sovint arriben al públic els actes a què fem referència. D'un quant temps ençà, se n'han produït abundosament.

Un dia és el president d'una Audiència que interromp amb mals modors als testimonis que parlen en català i declara que ell no entén el català i el vol entendre; un altre dia és un metge forense que renya estupidament a un malalt perquè no sab parlar en castellà; un altre dia és l'empleat de correus que retorna a sa procedència les cartes amb l'adreça en llengua catalana; un altre dia és l'empleat del mateix servei que no vol vendre segells si no se li demanen en castellà; l'altre dia és l'inspector de ensenyament que pregonja el seu menyspreu a l'idioma nostre; l'altre dia és el governador civil que s'oposa a què en els Ajuntaments de la seva «provincia» onegi la gloriosa bandera de Catalunya; un altre dia és un escriptor castellà que s'insulta baixament; un altre dia el cabot de mar o cosa semblant que fa saber a uns pobres pescadors que ell s'en donaria vergonya de parlar o entendre el català; un altre dia és el periodista immigrant que babeja el seu odi anticatalà. La llista podria fer-se molt llarga, inacabable.

Hi ha encara una cosa més dolorosa: i és la de que aquesta antipatia s'ha encomanat a molts catalans, els quals, per una horrible aberració odien la pro-

pia llengua, la pròpia terra, la pròpia ànima. Els forasters que treballen contra Catalunya troben sempre l'ajuda d'uns quants catalans desnaturalitzats. D'aquesta manera s'expliquen fetes tant indignadores com la recent del ja tristament famós alcalde de Vilafranca.

Algú dirà que tot això són efectes de les estridències catalanistes. L'excusa és ben magre. Aqueixa antipatia contra els catalans ha existit igualment abans de la renaixença catalana del passat segle; és cosa secular. La majoria dels polítics i dels literats de la Castella passada eren ja anticatalans. Anticatalans eren, per exemple, En Calderón de la Barca, En Rioja i en Quevedo, insultadors i enemics implacables de la nostra patria. Anticatalans han sigut sempre el nivell de buròcrates que de la caiguda de Catalunya ençà han vingut a la terra catalana. És un odi que'l duem a la massa de la sang. És l'odi que'l dominador desposa sent envers aquells que no volen ajupir-se docilment a la seva dominació.

La veritat és aquesta. Allò que's digui en sentit contrari és artífici de retòrica, ceguera voluntaria o producte d'hipocrisia.

A les escoles italianes

Inauguració d'un curs de treball manual

Ha tingut lloc a la «Casa degli Italiani» d'aquesta capital l'inauguració oficial d'un curs de treball manual educatiu per als mestres espanyols d'ambdós sexes, que amb l'objectiu d'acabar la Societat Italiana de Beneficència i Escoles.

El cultural acte, que constituïa una solennitat, fou presidit pel cònsol general d'Itàlia, don Ricard Motta, acompanyat del cònsol professor d'Itàlia del nostre C. A. de D. del C. i del l'Institut de les escoles italianes, senyor Colarossi, l'advocat italià senyor Padusi i l'individu del Comitè directiu de la societat senyor Paoletti.

Després d'un discurs de salutació del senyor Padusi, s'aixecà a fer els de la paraula el director senyor Colarossi, el qual pronuncià un bell i eloqüent parlament exposant l'importància de l'obra que's proposaven dur a felicitat, esperant que a l'inaugurar-se per primera vegada a Espanya un curs de treball manual educatiu que tant excel·lents resultats està donant a Itàlia, l'iniciativa de la Societat italiana trobarà en nostre país un ferm apoi, lo qual agrairà sincerament, apoi que no dubtava aconseguir donat l'entusiasme amb que ha sigut ja acollida l'idea.

Es un nou mètode que consisteix en les aplicacions froebelianes, retall geomètric, treballs d'argila, catrò, fil·ferro i fusta.

L'antic mètode no era ni remotament tant sensibilitat pràctic i educatiu, puix consistia en escoltar les explicacions del professor, mentre que amb el nostre sistema educatiu, l'alumne escolta, veu i fa.

ECOS

FINS calent en delirio són interessants aquests catalans rodans que de tant en tant, en lloc de glòria o de peccat, apareixen en les fulles periodístiques. Aquest d'avui ha estat el Codi penal en ple Madrid, amb gràcia clàssica, digna d'un romà.

Se deu Sampere, natural de Sans, d'ofici sabater i es guanyava el pa, fins el dia de la seva desgràcia, fent de guarda en la estació del Nord. Un company seu li encarregà un parell de sabates, a lo qual En Sampere accedí.

Un dia el company, preguntat per les sabates.

—Encara no les he començades, però si em donés deu pessetes a compte li agrairia. Les deu pessetes passaren a les mans d'En Sampere. Però transcorreguts tres o quatre dies, tornà el company a demanar per les sabates.

—Ja estan començades, però com que no tinc diners me podrà donar cinc pessetes per a comprar la sola.

Tal dit, tal fet. A les deu, s'hi sumaren cinc pessetes i encara el català aconseguí treure del madrileny tres pessetes més. A l'últim, aquest reclamà energèticament les sabates.

—No les tinc fetes.

—Dones és un pocavergonya.

—Faci el favor de no insultar.

—Es que l'home que la lo que vostè, és un brètol.

—Li torno a dir que vagi en compte amb les paraules.

El madrileny agotà els dictaris i el català els escollí pacientment, fins que redreçà l'ànima castellana de l'indigne, que havia seguit fins aleshores la tradició generosa de Castella en l'adquisició de les sabates del català, cridà com un patriota del temps del com-te-duc:

—«Catalán hablas de ser!».

En Sampere que ho havia escoltat tot impassible, considerant podia tenir d'ell, com a sabater i com a company, una opinió desfavorable, a l'escoltar que'l madrileny l'insultava com a català, és a dir, que ofenia a la seva patria, embestí contra el bellador de la seva raça, ferint-lo amb un guinet a la cuixa.

L'història, ocorreguda a Madrid i narrada en la secció de successos per el Imperialista, no serà edificant segurament, però és curiosa.

A En Sampere se'l pot condemnar com a home de negocis i de paraula industrial, però té una alençua com a reivindicador de la seva raça. Ara, per a arrodonir aquesta vida catalana picaresca i estranya, diguem que En Josep Sampere, natural de Sans, d'ofici sabater i processat per lesions, posseïx l'anglès, el francès, l'alemany i altres idiomes, com un professor de la Berlitz School. Si això arriba a passar a París i En Sampere hagués ferit per haver-li dit un francès: «Espanyol hauries d'esser», i sortís aleshores, algú a Madrid diria: «Això és el que's mereix!».

PER UN PETIT «Evergonya eterna» un honorable ciutadà de Vilafranca ha sigut penyorat amb la quantitat de vinticinco pessetes.

Troben que més diners tindrien de pagar un per un, tots, a quasi tots els ciutadans de Barcelona, «Evergonya eterna» a qui oblidà el seu mar blau i salat.

Sembla impossible! Aquesta tardor hi hem estat, a aquell passeig polser una mica estret, potser una mica massa artificial de sobre el tronca onades. Com a barcelonins, hi havien uns pescadors de canya—una manco i l'altre coix—dos carteris i una petita munió de bordegaes caçadors de crancs.

En canvi, els blocs, més rosegats, se corren de senyorettes i dames, de cavallers i donzelles, parlant en castellà. Eren gent vinguda de l'Espanya interior, coneixedors de la mar de terres seques; de la mar de blaus, de la mar de deveses poblades de brucs, d'arbores i gròcs; animats pels brucs de festa orgullosa i espatiable.

Les senyores gentils, els nassuts al bes de la mar blava, de la mar mar traidora; de la mar que no besa amunt ni avall, sinó sempre igual, i a les mateixes pedres, fins a gastar-les com gasten els llavis de l'onomatopèia dels dents de l'aspidot; d'aquesta mar que té més oïdors que la cua d'un paí més pronomes que les invencions per tots els compositors, que de ventre de dona hagin sortit, aquestes nostres gentils que no hi van al seu bregó, i deixen la vida de les onades per als forasters; deixen la salubritat dels muscles per als forasters, i els esquistos de la mar per als forasters i el cel de tots colors per als forasters. «Evergonya eterna», la Mar blava, mar blanca, mar mediterrània.

L'excursió de l'A. E. P. n. Costa Brava

Abir va arribar de Sant Feliu de Guíxols i Palamós el delegat de l'A. E. P., senyor Granadà, el qual va traslladar-se a les suades poblacions de l'objecte de preparar l'allotjament dels excursionistes.

El senyor Granadà porta les més excel·lents i falagueres impressions dels referits llocs de Catalunya, lo que fa esperar que els excursionistes barcelonins seran objecte de la més corral rebuda per part de tots els elements de Sant Feliu i Palamós, donat l'entusiasme que regna.

Són molt poques les targetes d'inscripció que queden disponibles, lo que fem avinent a fi de que no esperin a inscriure's a última hora els que desitgin pendre part en tant bella com saludable excursió marítima terrestre.

L'ONZE DE SETEMBRE

Reunió

El dimarts a les 8 hores se reuniren en el C. A. de D. del C. i de l'I. les entitats patriòtiques que anyalment cuiden de la col·locació de les corones que el patriotisme del nostre poble acostuma portar a l'estatua d'En Rafel de Casanova, en commemoració de la data de l'onze de setembre de 1714, i acordaren excitar el zel de totes les entitats afiliades a les diferents fraccions del catalanisme, per a que, com sempre, no deixin de concórrer a l'acte.

Al C. N. R. del carrer de Pelai, correspon enguany el cuidar de la col·locació de les corones i retirar després les llacades, que quedaran en son poder i a disposició dels interessats.

L'Ajuntament

A iniciativa de l'Associació Nacionalista Catalana, generosament secundada per gran nombre d'entitats patriòtiques, ha sigut entregada als «leaders» de les minories municipals d'U. F. N. R. i regionalista, una comunicació que respon al fervent desig d'incorporar a la remembrança de la luctuosa data, l'esperit popular oficialment representat per nostre Consell Municipal.

La comunicació diu així:

«Honorable senyor:

Les entitats abaix firmades, que actuen sempre impulsades pel més fort i veement amor a Catalunya, venen avui altra volta a atraure la vostra atenció, com ja ho feren l'any passat, per a reparar un oblit que posa una ombra d'ingratitude a la nostra ciutat i que és per justícia i per dignitat que demana una prompta i completa reparació.

S'aprova la data trágicament gloriosa de l'aniversari de la caiguda de la ciutat de Barcelona i d'aquell Rafel de Casanova que en moments supremes sapigué encarnar en el seu heroisme, l'esperit lliure de la ciutat i de Catalunya sencera.

Per quin immens oblit aquesta ciutat no va a portar el tribut del seu gran perdurable, al peu del bronzo simbòlic dels qui generosament vessaren la llur sang per l'amor d'ella? Per què aquesta excel·lentíssima municipalitat no va a portar un trist record a la memòria de l'home que posà la seva vida al digne i exemplar compliment del càrrec de conseller en cap d'aquest organisme?

Per això, per a esborrar aquest injust desamor, és que'n dirigim a vos com a dignes president d'una minoria del nostre municipi, que posa l'amor a Catalunya en lloc preferent del seu escut de lluita, per a que en la pròxima sessió municipal presenteu al Consistori, traduït en forma legal, aquest ardent desig nostre — que com a bon català no dubtem que us l'apropiàreu — de que l'Ajuntament de Barcelona amb tots els catalans constituents, vagi l'onze de setembre a portar el tribut de la seva eterna recordança al peu del bronzo perpetuador d'aquell gran home que l'any 1714 posà el seu pla, al compliment de l'esperança que la ciutat havia dipositat en ell, a l'orgor-li el càrrec de vellador dels seus cabals i de la seva vida.

Grop Catalanista «Via Fora»

Ha acordat lo següent:

Portar una palma engalanada amb llc català a l'estatua d'En Casanova, amb l'inscripció «Grop Via Fora», remembar al conseller en cap Rafel de Casanova.

Assistir en corporació a la festa d'enguany a Sant Boi, organitzada per l'Unió Nacionalista Radical.

Que'l Grop calaïr en aquests actes la barcelina vermella.

Fer una edició de propaganda patriòtica.

Inaugurar l'onze d'aquest mes la nova ensenya del Grop. És aquest un bander de forma heràldica. Al cim hi lleueix la cinc-estela rodejada de roses i d'esquistos. Un marge blanc sosté les quatre barres i hi va pintat un recordatori de les jornades de 1714: «El cap tot picatósic, recòs en una gabià de ferre, del marre general Moragas».

El «lunch», en honor de l'Oriol Martorell

Ens ha visitat la Comissió organitzadora del «lunch» al nostre amic Oriol Martorell, pregant-nos que fem públic l'acord de l'aplaçament del sudit acte, el qual se celebrà tant punt bon ho cregué oportú l'homenatge.

La Comissió fonamenta aquesta decisió en les atinades observacions que fa el senyor Martorell en una carta que ha dirigit als organitzadors del lunch.

A continuació copiem la carta per a que arribi a coneixement dels nostres llegidors:

Senyors Enric Vila, Antoni Canals i Ramon Barnadas.

Distingits amics i companys: Me dirigeixo a vosaltres en qualitat d'organitzadors del lunch que heu volgut dedicar-me per la meua intervenció en l'assumppte de la neteja pública de la nostra ciutat, per a dir-vos que us agraeixo infinitament aqueix projectat homenatge que no acceptaria per a mi si no cregués que s'han d'aprofitar totes les ocasions per a remoure i fixar l'atenció ciutadana en cada un dels afers del nostre Municipi. I no solament en aqueix sentit l'agraeixo sinó que sol fet de pretendre realitzar-lo ja és per a mi motiu suficient per a que quedí profunda i sincerament reconegut.

Però es dona el cas, amics, que en aqueixos moments, d'encà que's prengué l'acord de rescissió per l'Ajuntament de Barcelona, s'han desenvolupat d'una manera tant gran l'intriga i els treballs subterranis per a veure de falsejar l'acord consistorial, que han donat lloc a que la guerra estigué avui tant encosa com abans i que's faci necessari encara sostenir proximes i grans batalles en el Consistori, per a salvar definitivament en la qüestió de la neteja pública, els interessos de Barcelona. D'aquí que la victoria de la rescissió no serà completa fins passats alguns dies, quan s'hagin pogut enderrocar les darreres muralles que defensen els pariaidaris vergonyants de la Companyia de Sanejament en contra dels cabals i la salut de la ciutat.

Per aqueix motiu me permeto senyalar-vos la conveniència de que mireu si fóra necessari l'ajornament de la data de la celebració del lunch, fins el pròxim dia en que la campanya consistorial s'hagués victoriosament acabat.

Mentrestant, en lloc d'extremar-se amb canis de victoria, posem totes les nostres energies per a veure d'encendre l'indignació popular en aqueixos dies de perill per la seva causa. Ara més que mai cal que cada hui ocupi el seu lloc: que'l periodista, el polític, l'industrial, el propietari, l'obrere, els ciutadans tots, en la premsa, en els centres, en els tallers, en les converses particulars contribuïxin amb la mida de les seves forces a impedir que's vulgui rescindir el contracte, a que perdi Barcelona la magnífica situació en que's troba davant de la Companyia de Sanejament que no ha complert els seus deures higiènic i econòmics, en procurar que's vagin acabant de pendre per l'Ajuntament tots aqueixos acords i totes aqueixes posicions que són necessaries per a fer impossible cap nou atac de la Companyia als interessos municipals.

Accepto, doncs, el vostre homenatge, però us demano que esperu un quant dies més abans de realitzar-lo a fi de que tingú pugué dir-nos mai que havem anat massa depressa.

Maneu al vostre amic,
ORIOI MARTORELL

Barcelona 4 setembre 1913.

De Política

Notes i comentaris

El dimarts de l'home

El dimarts al vespre se reuní el Comitè de la Lliga de Defensa dels Drets de l'Home al Círcol Republicà de la Plaça del Teatre.

Assistiren la majoria dels individus que'l constituïen, presidint el senyor Gardó. El president, després d'obrir la sessió, explicà el caràcter de la Lliga, dient que no és a base de partits, sinó com a resultat d'un acord entre homes i entitats que's sentin conformes en l'obra que's va a realitzar.

Les opinions del senyor Gardó sigueren aprovades per la totalitat dels reunits.

El nostre amic senyor Mer i Gell prengué la paraula fent constar en primer lloc la seva opinió i la dels diversos elements de la seva significació política adherits a la Lliga, en un tot conformes amb lo exposat pel senyor Gardó.

Després afegí: Mon primer acte en el si de la Lliga de Defensa dels Drets de l'Home vull que sigui una declaració que ja fa temps volia sortir de molts llabs i que esperava una ocasió a proposar per a fer-la.

Me refereixo a l'assumppte Queraló i a l'intervenció que en ell he tingut. Avui que ningú m'imposa res vinc a donar una prova de consecüència amb els meus sentiments altruistes dient «espero» i sincerament que dono per acabada la meua intervenció en la qüestió que contra'l doctor Queraló havem seguit alguns companys de professió i jo.

Vaig trobar-me complicat en aquest assumppte per circumstàncies que ja tinc explicades i per compenysisme i dignitat personal vull tenir que seguir. Més avall que's anirà establint sensons i que judicialment està ja resolta tant enuosa qüestió, vull saldar-la definitivament, amb un gest generós, allargant amablement la meua mà al doctor Queraló, assegurant que no tornaré a insistir en una acció judicial en contra seu.

Per unanimitat s'acordà haver vist amb gust les manifestacions del senyor Mer i felicitar-lo per la seva noble determinació.

Després se tractaren altres variis assumptes prenguent-se's següents acords: celebrar una serie de mitings començant per un que tindrà lloc a Barcelona el dia 11; donar facilitats per a l'ingrés a la Lliga de noves entitats i personalitats; declarar-se partidaris de l'abolició de la pena de mort.

Conferencia important

Demà, dissabte, a les deu de la nit, el president del Casal Català de Buenos Aires, Dr. don Josep Riera i Puntí, donarà en el saló d'actes del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria, l'anunciada conferencia sobre l'interessant tema: Catalunya davant del problema hispano-americà.

Donada la gran expectació que hi ha per a oir a l'il·lustre conferenciant, no hi ha dubte que assistirà a l'acte gran gentada.

Com se governa Espanya

Tallem d'un diari de Madrid:

«Un director general romanista des- empenyó su cargo ciento noventa y tres días, y de éstos, con arreglo a lo que aparece en las cuentas, resulta que ha estado de viaje ciento setenta jornadas, a razón de diez duros de dietas cada día».

«Unicamente las famosas dietas de viajes de ministros, directores generales, subsecretarios y altos funcionarios importaron en el mes de julio unos 100.000 duros, según cálculo que, procurando quedarse corto, ha echado a ojo de buen cubero un amigo nuestro que conoce perfectamente los subterráneos administrativos».

Por Biarritz, San Juan de Luz y Hendaya está prestando estos días servicio de verano el automóvil de uno de los Ministros de Madrid.

Varios personajes políticos que pasan el verano en San Sebastián han introducido este año la innovación de hacerse pagar en dinero contante la cantidad mensual señalada por el Estado para que tengan carruaje. Como que los coches oficiales se pagan por años y los contratanos no rebajan ni un céntimo de lo estipulado, resulta que la nación viene a dar carruaje por partida doble a los referidos personajes: uno en Madrid, para que lo usen los parientes pobres y cinco, seis o siete duros diarios en médico para que alquilen coches allí en la capital donostiarra, si les place».

El socialistas

Demange a la tarde el company Reoyo donarà una conferencia en el Centre Socialista de Sant Martí, discurint sobre'l tema: «Educació societat i socialisme».

Aquesta conferencia forma part d'un ciclo organitzat per l'esmentada societat, per al qual han sigut invitats, entre altres, els companys Comaposada, Nin, Gardó, etc.

El mitjà de transport a la nit, en el Centre Socialista de Gràcia hiindrà lloc una vetllada a la memòria de l'Àngel Babel, en el que hi pendran part els companys Andreu Nin, Comaposada, Alsina i altres prestigiosos oradors.

Varies

Ha tornat de Cadagús, on estuiejava, el senador don Frederic Rahola.

CASA MARTÍ

REGALS: Joieria, Plateria, Rellogeria
Objectes d'art, Maquines fotogràfiques, porcelanes, mobles, etc., etc. a preus sens comparació i de veritable ocasió. Estalvia temps i diners tota persona que a operacions en la mateixa. — Única a Barça. — St. Pau 28

EL SIGLO

GRANS MAGATZEMS

Gran varietat en articles per a
SPORT
Raquetes Staub, Slazengers i Bussey
Pilotes per a Tennis i Foot-ball
Patins MATADOR

Complet
assortit en **Articles per a caçador**
a preus sumament reduïts

Trajos, Berrets, Zalacots, Sarrons, Cananes, Po-
laines, Espardenyes, Fiambreres, Ampolles
«Thermos», etc., etc.

Ocasio: Teixit fi, classe superior,
extensa col·lecció de di-
buixos per a vestits i da-
vantals, ample 70 cms.;
el metre a pessetes. . . 0'50

BATISTA estampada assortit en co-
lors i dibuixos; el metre a pessetes 0'25
BATISTA estampada, amb llistes de
sedalina; el metre a pessetes. . . 0'50

Desfent una mentida

Entre les grans mentides convencionals de la política catalana hi ha la d'aquella germanifol amor que, segons diuen, ens portem els catalans i els espanyols. Si hem d'escollir als apòstols de l'espanyolisme — i a l'home a alguns pseudo-apòstols del catalanisme — existeix una força i una sinceritat estimada entre el nostre poble i els demés pobles hispànics. Tant sols quatre boigs d'aquí baix i quatre ximplers d'allà dalt intenten pertorbar i indultament amb les seves exageracions i estridències aquesta harmonia natural, a quèixa estimació mútua.

Això se diu. Hem sentit aquesta cançó deu mil vegades. Cada dia l'escollim. I a l'escollir-la, ens sentim sempre interiorment revoltats.

Perquè aguantar aquesta mentida? Perquè no tenir el valor de parlar clarament i de reconèixer la veritat que esclata davant els ulls de tothom que veu? Mirar-la? I la veritat és que, per part de la gent no catalana d'Espanya, se sent una antipatia pregonera envers Catalunya. La gran majoria d'aquesta gent no's pot veure ni parir.

Per a arribar a aquesta conclusió no cal cap estudi sociològic. En l'experiència pròpia, en el petit món que rodeja a cadascú, trobarem proves sobrades que la confirmen. En la tertúlia del cafè, en la taula de les dispeses o de les fondes, en les converses quotidianes, en les relacions familiars, en la finestra de les vifines, pel carrer o pel tramvia, veiem a cada pas el tipus del foraster anticatalà, que sent un odi instintiu als catalans i a les coses catalanes, que s'infla i petja de ràbia davant de la nostra llengua, o del nostre caràcter, o de les nostres reivindicacions.

Sols una mínima part dels fets que això demostren arriben a fer-se públics. En la major part dels casos se tracta de fets o de paraules particulars, personals. Però, així i tot, ben sovint arriben al públic els actes a què fem referència. D'un quant temps ençà, se n'han produït abundosament.

Un dia és el president d'una Audiència que interromp amb mals modors als testimonis que parlen en català i declara que ell no entén el català i el vol entendre; un altre dia és un metge forense que renya estupidament a un malalt perquè no sab parlar en castellà; un altre dia és l'empleat de correus que retorna a sa procedència les cartes amb l'adreça en llengua catalana; un altre dia és l'empleat del mateix servei que no vol vendre segells si no se li demanen en castellà; l'altre dia és l'inspector de ensenyament que pregonja el seu menyspreu a l'idioma nostre; l'altre dia és el governador civil que s'oposa a què en els Ajuntaments de la seva «provincia» onegi la gloriosa bandera de Catalunya; un altre dia és un escriptor castellà que s'insulta baixament; un altre dia el cabot de mar o cosa semblant que fa saber a uns pobres pescadors que ell s'en donaria vergonya de parlar o entendre el català; un altre dia és el periodista immigrant que babeja el seu odi anticatalà. La llista podria fer-se molt llarga, inacabable.

Hi ha encara una cosa més dolorosa: i és la de que aquesta antipatia s'ha encomanat a molts catal

